

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Andrea Šveřepová

Název práce:

Komentovaný překlad: Basalla, George: „Scientists on Intelligent Extraterrestrials“

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Poroznění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	2
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1-2
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlapy Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	2
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	7,5

Poznámky hodnotitelky a témata k diskusi:

Text se čte poměrně dobře, nicméně místy se v něm najdou nezanedbatelné významové posuny – níže uvádím pět jednodušších příkladů, které nevyžadují delší interpretační exkurs:

Za jednoznačnou chybu lze označit překlad spojení *qualified support*, tj. *podpora s výhradami* (O:181/P:16):
Not every evolutionary biologist is as critical of the search for extraterrestrial life (...) Some evolutionists have offered SETI their qualified support.

Někteří se nabídli, že projekt SETI podpoří jako kvalifikovaní odborníci.

K významovým posunům došlo i v následujících případech:

- záměna *few* a *a few* (O:186/P:20):

The idea of progress, a creation of early modern Europe, has few roots in antiquity or the Middle Ages.

Představa pokroku vznikla v raně novověké Evropě, ačkoli má částečné kořeny i ve starověku a středověku.

- nepříliš vhodná volba slovesa (O:182/P:16)

certain terrestrial organisms can detect magnetic fields

některé pozemské organismy jsou schopny objevit (lépe vnímat) magnetické pole

Glashow's *fellow* Nobel-prize winner (O:176/P:10)

Jiný nositel Nobelovy ceny za fyziku

Jde o Stevena Weinberga, o němž čtenář zajímavější se o fyziku může vědět, že dostal cenu s výše zmiňovaným Glashowem *společně* (jak ostatně originál jasně naznačuje) – tj. není to „jiný“ nositel, ale spoludržitel.

The history of science is opportunistic and unpredictable.

Dějiny evoluce se vyznačují prospěchářstvím a nepředvídatelností (O:179/P:13)

Tady se překladatelka dopouští jakéhosi roztomilého stylistického „antropomorfismu“ (mohu-li si vypůjčit jednu z výtek autora). *Prospěchářství* je podle mě termín z oblasti čistě lidské morálky a těžko jím lze popisovat využívání náhodných evolučních příležitostí ze strany např. bakterií.

Ze stylistických neobratností bych chtěla upozornit na opakované spojení *následovat cestu* (str. 12, 18), lépe *výd(áv)at se po cestě*; rušivou a opakovanou gramatickou chybou je absence čárky před spojkou „nebo“ ve vylučovacím poměru (str. 23, 27, 28, 33). Dole na str. 16 překladu také zřejmě při slučování odstavců vypadla věta.

Zajímalo by mě, v jakých zdrojích našla překladatelka variantu přepisů příjmení Dobžanskij s tvrdým „y“ - pokud je mi známo, standardní přepis ruských a ukrajinských jmen tohoto typu (nejsou-li i v prvním pádě počesťována), je pouze s měkkou samohláskou – viz tradiční přepisy známých jmen jako Kerenskij (protagonista únorové revoluce roku 1917), Spasskij (šachista), Dostojevskij apod. Varianta Dobžanskij působí jako hybrid mezi (dnes už spíše výjimečným) počesťováním a transkripcí z azbuky.

(K diskusi pak je i varianta Teodosij – vzhledem k silným vazbám na SSSR se u nás v minulosti i transkripce těchto pravoslavných jmen řeckého původu dosti ustálila a jména začínající v azbuce na F se přepisovala a stále přepisují (viz např. Ruská moderní literatura Aurora 2007) s touž souhláskou i v češtině, tj. Feodosij, Feofan apod. - přednost se tedy zjevně dává výslovnosti v ruštině před etymologickými vazbami na slovo θεός, které jinak figuruje v přejatých slovech jako teologie či teosofie s písmenem „t“.)

V komentáři oceňuji zejména důkladnou reflexi odlišnosti anglosaské stylové normy pro populárně naučné texty od normy české (která má prakticky důsledky pro překlad) a podrobný popis toho, jak se autorčino rozhodnutí uplatnit domácí styl promítlo do podoby překladu – byť je otázkou, nakolik je zrovna u tohoto textu nutné operovat s Levého normou uměleckosti.

Práci navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Praze dne: 18.6.2013

Oponent práce: Mgr. Zuzana Šťastná

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě